

בתי המשפט

הפ 000887/96		בית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו	
28/01/02	תאריך	כב' השופטת שרה סירוטה, סגן נשיא	בפני:
	:		

בעניין:

(1) העמותה לקידום ספורט הכדורגל בתל אביב

(2) התאגדות לתרבות גופנית הפועל גליל עליון

(3) התאגדות לחינוך גופני הפועל אשדוד

(4) העמותה לקידום הכדורגל והספורט בראשון לציון

(5) הפועל צפרירים חולון

(6) מועדון ספורט נס ציונה

(7) התאגדות לתרבות גופנית - הפועל

כולן ע"י ב"כ עו"ד דב קיבלוביץ ואח'

המבקשו

ת

- נ ג ד -

(1) עופר פליישר

ע"י ב"כ עו"ד יוסף גייר ואח'

(2) הסתדרות העובדים הכללית החדשה

ע"י ב"כ עו"ד ירון קידר ואח'

(3) המועצה להסדר ההימורים בספורט

(4) ספורטוטו בע"מ

שניהם ע"י ב"כ עו"ד עודד פנקס ואח'

(5) רשות הספורט - משרד החינוך והתרבות

המשיבים

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הספורט, תשמ"ח-1988](#)[חוק להסדר ההימורים בספורט, תשכ"ז-1967: סע' 3](#)[חוק הנאמנות, תשל"ט-1979](#)

בקשה לסעד הצהרתי שהוגשה על דרך של המרצת פתיחה. ביהמ"ש נתבקש: לקבוע את מעמדם המשפטי של כל סכומי הכסף המגיעים למבקשת 7 מהמשיבות 3-4; להצהיר כי הכספים האמורים, בעודם בידי המשיבות 3-4, אינם ניתנים לעיקול ע"י נושי המשיבה 7; להצהיר כי 85% מהכספים האמורים נמצאים בבעלות המבקשות 1-6; להכריז כי מתוך הכספים האמורים, הסכום הספציפי שמבקש המשיב 1 לעקל מידי המשיבות 2-5 שייך למעשה למבקשות 1-6 ולאחרים, ועל כן אינו בר עיקול.

פסק דין

לפני בקשה לסעד הצהרתי שהוגשה על דרך של המרצת פתיחה. ביהמ"ש נתבקש:

- 1) לקבוע את מעמדם המשפטי של כל סכומי הכסף המגיעים (בעבר, בהווה ובעתיד) למבקשת 7 מהמשיבות 3 - 4.
- 2) להצהיר כי הכספים האמורים, בעודם בידי המשיבות 3 - 4, אינם ניתנים לעיקול ע"י נושי המשיבה 7.
- 3) להצהיר כי 85% מהכספים האמורים נמצאים בבעלות המבקשות 1 - 6 (ועל כן אינם ניתנים לעיקול גם לאחר הגעתם לידי המשיבה 7).
- 4) להכריז כי מתוך הכספים האמורים, הסכום הספציפי שמבקש המשיב 1 (נושה של המבקשת 7) לעקל מידי המשיבות 2 - 5 שייך למעשה למבקשות 1 - 6 ולאחרים, ועל כן אינו בר עיקול.

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

הנפשות הפועלות

המשיב 1 (להלן "פליישר") הינו שחקן כדורסל מקצועני אשר שיחק בעבר, בין היתר, בשורות קבוצת הכדורסל "הפועל תל אביב", המסונפת למבקשת 7. "הפועל תל אביב" לא שילמה לפליישר את מלוא הסכום המגיע לו תמורת שירותיו על פי החוזה בין הצדדים.

המבקשת 7 (להלן "הפועל" או "מרכז הפועל") הינה עמותה רשומה המהווה "ארגון ספורט" כהגדרתו ב**חוק הספורט**, התשמ"ח - 1988 (להלן "חוק הספורט"): "תאגיד שלא למטרות רווח המאגד בתוכו אגודות ספורט העוסקות בענפי ספורט שונים". "הפועל" הוא ארגון הספורט הגדול בישראל ומסונפות אליו מאות קבוצות ספורט, ובכללן המבקשות 1 - 6.

המבקשות 1 - 6 הן עמותות רשומות שכל אחת מהן מהווה קבוצת ספורט, או "אגודת ספורט" כהגדרתה ב**חוק הספורט**: "חבר בני אדם העוסק בענף או בענפי ספורט מסויימים והמסונף לארגון ספורט או הפועל כתאגיד עצמאי".

המשיבות 2 - 5 הן גופים המעבירים סכומי כסף ל"הפועל". המשיבה 2 והמשיבה 5 לא התנגדו לבקשה, והן בגדר משיבות פורמליות בלבד.

המשיבה 3 (להלן "מועצת ההימורים" או "המועצה") הינה תאגיד סטטוטורי המוסמך ומורשה לערוך הימורים על תוצאותיהן של תחרויות ספורטיביות שונות. בין היתר, היא מנהלת הימורים על משחקי כדורגל באמצעות המשיבה 4 (להלן "הספורטוטו"). על פי **החוק להסדר ההימורים בספורט**, תשכ"ז - 1967, מטרת המועצה היא קידום הספורט בישראל, והיא מעבירה את רווחיה מעריכת הימורים לספורטאים ולפעילויות ספורט על פי קריטריונים קשיחים וגלויים.

קריטריונים אלו נקבעו בהמלצות שפירסמה בתאריך 24/11/94 הועדה הממלכתית לקביעת תבחינים ואופן חלוקת כספי המועצה להסדר הימורים בספורט בראשות כב' השופט בדימוס בן-דרור (להלן ייקראו

ההמלצות "דו"ח בן-דרור". ההמלצות הכלולות בדו"ח בן-דרור אומצו במלואן בחקיקה ראשית, בתיקון מס' 3 לחוק להסדר הימורים בספורט, התשנ"ה - 1995.

בהתאם לדו"ח בן-דרור, קבוצות ספורט תחרותי זכאיות לקבל הקצבות מתוך רווחי מועצת הימורים. כל אגודה מקבלת הקצבה בהתאם לניקוד שלה, הנקבע על פי ענף הספורט בו הקבוצה עוסקת ועל פי הישגיה הספורטיביים. ההקצבות מועברות לאגודות באמצעות ארגוני הספורט (דוגמת מרכז "הפועל"), המשמשים כנאמנים לכספים על פי יפויי כוח מטעם האגודות.

דו"ח בן-דרור קובע כי "הפועל" (בדומה לארגוני ספורט אחרים) זכאית לקבל 15% מכל הכספים שמעבירה אליה מועצת הימורים, וזאת בשל התמיכה המקצועית והכספית שהיא מעניקה לקבוצות המסונפות אליה, בעיקר לקבוצות נצרכות; וכן לשם הקמת קבוצות חדשות. יתר הכספים (85%) מחולקים ישירות בין כל הקבוצות אשר מסונפות ל"הפועל", כאשר החלוקה היחסית בין הקבוצות נקבעת כאמור על פי הקריטריונים של דו"ח בן-דרור.

סיפור המעשה

קבוצת הכדורסל "הפועל תל אביב" הלינה את שכרו של פליישר עבור שתי עונות בהן שיחק בשורותיה בליגת הכדורסל (1993 - 1995). פליישר טען כי מרכז "הפועל" נתן ערבות לחובות של "הפועל תל אביב" (המסונפת אליו), ובשל כך הגיש פליישר ביולי 1995 תובענה כספית בסדר דין מקוצר כנגד "הפועל" (ת. א. 1137/95 בביהמ"ש המחוזי בת"א).

"הפועל" טען כי הערבות איננה מחייבת אותו, כיוון שניתנה שלא כדין ע"י מנהל "הפועל" בתקופת מתן הערבות, יעקב אבימור; ועל כן סירב "הפועל" לשלם את מלוא התשלומים המגיעים לפליישר לפי חוזהו.

בתגובה נקט פליישר בצעד משפטי דו-ראשי כנגד "הפועל": הוא חידש את ההליכים בתביעה האזרחית כדי להשלים את גביית חובו (בסך כמיליון ש"ח), ובמקביל פתח (במועד כלשהו בחודש אפריל 1996) תיק בלשכת ההוצאה לפועל בתל-אביב שמספרו 01-34547-96-7. בתיק זה ביקש פליישר לעקל כספים וזכויות שקיבל ושעתיד היה לקבל "הפועל" מאת מועצת הימורים והספורטוטו. תיק ההוצאה לפועל האמור מעוכב כיום עד להכרעת ביהמ"ש בתביעה האזרחית.

מועצת הימורים, אשר נהגה עד אותה עת להעביר ל"הפועל" תשלום במזומן אחת לשבועיים, הקפידה את הזרמת הכספים ל"הפועל" מאז בקשת העיקול. המועצה הודיעה ל"הפועל" כי לא תעביר לידיו עוד כספים עד שביהמ"ש יורה לה כיצד לנהוג בסוגיה, וזאת כדי לא להסתכן בתשלום תשלומי כפל (הן למרכז "הפועל" והן לנושיו).

מיום 27/4/98 השתנה מצב זה בעקבות פסק דין של בימ"ש השלום בת"א (ת. א. 87664/97), אשר קבע כי ניתן לעקל כספי הקצבה בעודם בידי מועצת הימורים. המועצה החלה לרשום עיקולים בספריה, ולחלק כספים לאגודות ספורט בכפוף לעיקולים הרשומים.

המצב המשפטי המוסכם על הצדדים

רוב כספי התמיכה המועברים על פי חוק לפעילויות הספורט מיועדים, ואף שייכים בפועל, לקבוצות ספורט ולא לארגוני הספורט. זאת בעקבות דו"ח בן-דרור, אשר המליץ כי ההקצבות תופנינה לעידוד פעילות ספורטיבית בפועל, ולא לשימוש ארגוני הספורט.

כל הצדדים הסכימו לכך שאין לעקל את החלק היחסי (85% מסך כל ההקצבות) שמועבר דרך "הפועל" לאגודות הספורט. "הפועל" אינו הבעלים של כספים אלה, אלא משמש בהם כשלוח וכנאמן עבור המבקשות 1 - 6, וכן עבור שאר הקבוצות המסונפות אליו. אין ל"הפועל" סמכות לעכב סכומים אלו, לשנות את ייעודם, או לשלם חובות באמצעותם, ואף מוטל עליו להגן על כספים אלה מפני נושיו (מכוח כללי הנאמנות). גם חוק הנאמנות מונע מכל צד שלישי ירידה כלשהי לנכסי הנאמנות, אלא בשל חובות המוטלים עליהם גופא.

טענות המבקשות ("הפועל" וקבוצות המסונפות לו)

לדין והכרעה בתיק זה חשיבות עקרונית, שכן מועצת הימורים תנהג בצורה דומה (היינו: תקפיד את הזרמת הכספים) גם לגבי עיקולים עתידיים שיטילו נושי "הפועל". יש לצפות להטלת עיקולים גם במקרים אחרים לאור מספר ההתקשרויות העסקיות שמבצע "הפועל", בהיותו ארגון הספורט הגדול בארץ.

צעדי העיקול שנקט פליישר גרמו וגורמים למבקשות נזקים כספיים קשים, עקב אי העברת הכספים המיועדים למימון פעילותן השוטפת. בנוסף לנזק הכלכלי הישיר והניכר, "הפועל" גם נאלצה להמציא לפליישר ערבות צד ג' בסכום גבוה.

הנזק הכלכלי ושיבוש פעילותו של מרכז "הפועל" גורמים נזק ניכר לספורט הישראלי בכלל, ובהקשר זה הזכירו המבקשות כי "הפועל" מיועד לקדם את הספורט בישראל ואף עושה כן בפועל; רוב רובם של הכספים הנותרים בידי "הפועל" מיועדים להקמת קבוצות חדשות, טיפוח קבוצות נוער, ופעילויות דומות שערכן החברתי ניכר.

לפיכך סברו המבקשות כי על ביהמ"ש לקבוע מהו מעמדם של הכספים המגיעים ל"הפועל" ממועצת ההימורים, ולהכריז באופן ברור כי כספים אלה נמצאים בפועל בבעלות המבקשות 1 - 6 (וקבוצות אחרות) ואינם ניתנים לעיקול ע"י פליישר (או כל נושה אחר של הפועל) בשום שלב: לא בעודם בידי המועצה, לא בעודם בידי "הפועל", ולא לאחר מעברם לידי המבקשות 1 - 6.

בנוסף, המבקשות הראו כי עיקולים דומים על כספיהן הוטלו בעבר וצפויים בעתיד, וסביר כי מועצת ההימורים תפעל בצורה דומה גם בעתיד. כלומר, הכרעה בתיק זה תביא להכרעה בסכסוכים נוספים. דברו של ביהמ"ש המחוזי בעניין יהיה בעל תוקף נורמטיבי ומחייב למקרים אחרים לאור [בג"צ 653/83 מבע מוציאים לאור בע"מ נ' סגן נציב מס הכנסה, פ"ד לט\(3\) 29](#):

"כאשר מתעוררת מחלוקת משפטית בין בעלי דין באשר לפרשנותו של חוק, ואין לפנייהם הלכה ברורה ומחייבת בנושא זה מאת בית המשפט העליון, אולם מצויה לפנייהם הלכה בנושא זה מאת בית-משפט מחוזי, מותר להם להנחות עצמם באותה הלכה ולראות בה פסיקה עקרונית, המשקפת נאמנה את המצב המשפטי לאשורו."

טענות המשיב 1 (פליישר)

פליישר איננו הנושה היחיד של "הפועל", אלא נבחר ע"י הפועל מבין נושים רבים כדי לעמוד כצד במשפט שלפנינו. אין הצדקה לחייב את פליישר להילחם את מלחמתם של כל נושי "הפועל". היות והנושים האחרים אינם משיבים בבקשה ואינם מיוצגים (ולו באופן פורמלי), אין גם מקום לפסיקה של ביהמ"ש כנגדם, שעשויה לחייב אותם בתיקי עיקול אחרים כנגד "הפועל". לטענת פליישר "הפועל" נלחם כנגד העיקולים שהטילו נושיו על גבו של פליישר.

לגופו של עניין: מכל ההקצבות שמעבירות מועצת ההימורים והספורטוטו באמצעות "הפועל" למשיבות 1 - 6 (ולכלל אגודות הספורט), חלק יחסי בסך 15% נותר בידי "הפועל" עצמו ומשמש למימון הוצאותיו, וזאת על פי דו"ח בן דרור ועל פי החוק. פליישר טען כי חלק זה מהווה נכס בבעלות "הפועל" שניתן לעקלו, ולא נכס המופקד בידי "הפועל" בנאמנות; ורק מתוך חלק זה ביקש לעקל את הסכומים המגיעים לו. פליישר אף ביקש מביהמ"ש לקבוע כי בהתאם לפרטיכל, "הפועל" הסכים במהלך המשפט לעיקול הסכומים שהינם החלק היחסי בשיעור של 15% מההקצבות, ובכך נעלמה המחלוקת האחרונה בין הצדדים.

לבסוף טען פליישר כי הקביעה לפיה אין לעקל כספים לגוף ציבורי רק משום שמטרותיו טובות וחשובות היא בלתי סבירה בעליל.

טענות המשיבות 3 ו-4 (מועצת ההימורים והספורטוטו)

משיבות אלו טענו כי אין לעקל, כנגד חובות של גופי ספורט, כספים הנמצאים בידי מועצת ההימורים ומיועדים להקצבות לאותם גופים. ההקצבות אינן מובטחות לגוף הספורט הספציפי (ארגון או קבוצה) עד לרגע תשלומן בפועל, ועל כן יש לראות אותן לא כחוב של המועצה - אלא כציפיה עתידית של גופי הספורט, שטרם נתגבשה ואינה ברת מימוש. ישנן מספר אינדיקציות לכך שההקצבות אינן מהוות חוב במובן המשפטי של המילה:

- (1) המבקשת רשאית לבטל או להפחית את ההקצבות באופן חד צדדי, וזאת בניגוד לחוב שהיקפו קבוע.
- (2) סכום ההקצבות תלוי על פי חוק בהכנסותיה של מועצת ההימורים, כמו גם בקריטריונים שנקבעו לחלוקת ההקצבות, שוב - בניגוד לחוב שהיקפו קבוע.
- (3) ההקצבה המגיעה לכל קבוצה תלויה על פי חוק גם במספרן ובהישגיהן של הקבוצות האחרות, וזאת בניגוד לחוב שזכויות של צדדים שלישיים אינן משפיעות על קיומו אלא לכל היותר על אפשרות אכיפתו.

טענה זו אך מתחזקת כאשר מדובר בעיקול כנגד הקצבות שיינתנו בשנת התקציב הבאה לאחר מכן, בטרם נקבע תקציבה השנתי של המועצה ובטרם התקבלו החלטות לגבי חלוקת ההענקות.

בנוסף, על פי תכלית החוק אין מקום לאפשר עיקול שיותיר את קבוצות הספורט בישראל ללא הכסף הדרוש לפעולתן השוטפת והתקינה. עיקול כנגד הכספים המגיעים לארגוני ספורט נוגד את תכלית החוק באותה המידה, שכן גם כספים אלה ניתן לראותם ככספים של קבוצות ספורט העתידות לקום.

דיון

לאחר מתן החלטה בטענת סף, סברתי כי ניתן יהיה להימנע מהכרעה ולהגיע להבנות המקובלות על הצדדים; אולם למרות הפער הצר יחסית בין עמדות הפתיחה, ב"כ הצדדים ביקשו כי יינתן פסק דין, וצר לי על האיחור שנבע מאי הבנה.

אכן, המבקשות הצליחו להראות (כטענתן) כי יש מקום לדון בהענקת סעד הצהרתי, וזאת משיקולי יעילות: הן הראו כי הסעד (אם יינתן) יביא להן תועלת, וכי על פי מאזן הנוחיות מוטב לתת את הסעד מאשר לסרב לתתו.

בשעה שנפתח התיק החזיקה מועצת ההימורים בידיה כספים המיועדים למבקשות. המועצה לא שילמה כספים אלו למבקשות ולא איפשרה את עיקולם על ידי נושים, וזאת כדי להימנע משלומי כפל במידה והחלטה שיפוטית עתידית תחייב אותה להעביר כספים (שכבר הוציאה) לידי מעקל. שוכנעתי כי רק הכרעה שיפוטית מנחה לגבי העיקולים השונים שהוטלו ע"י נושי "הפועל" תאפשר למועצה להמשיך ולהעביר באורח קבע כספי הקצבות למרכז "הפועל", ובכך לאפשר את המשך פעילותן הסדירה של הקבוצות המסונפות אליו. הכרעה כזו תאפשר גם לנושי "הפועל" השונים, ובכללם פליישר, לדעת בודאות מה יכולתם לעקל כספים הנמצאים בידי המועצה.

נפנה, איפוא, לבחינת השאלות המשפטיות המבקשות פתרון. לאחר שהתפוגג ערפל הקרב המשפטי, הוברר כי גדר המחלוקת היא בעיקרה בין "הפועל" ומועצת ההימורים מחד גיסא - ובין פליישר מאידך גיסא, וכי אין פלוגתאות מהותיות בין יתר המבקשות והמשיבים בתיק. גם היקף השאלות המשפטיות המבקשות פתרון הצטמצם במידה ניכרת, ולמעשה ביהמ"ש נדרש רק להכריע בדבר יכולתו של פליישר לעקל חלק מסוים מתוך 15% מכלל הכספים שמתעתדים מועצת ההימורים והספורטו להעביר לידי מרכז "הפועל". נדרשתי לעמוד על טיבם של כספים אלו ולברר האם הם מהווים נכס ניתן לעיקול.

על פי הפסיקה, ישנם מספר סוגי נכסים שאינם ניתנים לעיקול, מכיוון שהם מבטאים זכות שעילתה אינה קיימת עדיין בעת הטלת העיקול. בין אלה ניתן למנות:

(א) זכות לדמי מפתח בטרם נעשה חוזה להעברת דירה ([בר"ע 232/75 יוסף ועמרים אטבה נ' דן רצבי, פ"ד ל\(1\) 477](#));

(ב) זכותו של יורש בנכס מסוים מנכסי העיזבון בטרם חולק העיזבון ([ע"א 110/89 הכונס הרשמי כמפרק בנק צפון אמריקה בע"מ נ' ישראל גלבו, פ"ד מו\(3\) 638](#));

(ג) הפקדה עתידית בלתי-ודאית של כספים בחשבון בנק ([ע"א \(חיפה\) 4050/97 בנק לאומי לישראל נ' ס. מ. ק. עאבד בע"מ, תקדין מחוזי 97\(3\) 535](#)).

ככלל, זכות עתידית הנובעת מחוזה או מעשה הקודמים לעיקול היא זכות בת עיקול; ולעומת זאת, תקווה או ציפיה בעלמא לכך שתיווצר בעתיד זכות אינן מהוות זכות הניתנת לעיקול. כך למשל, על בסיס עקרון זה, דמי מפתח עתידיים לגבי דירת מגורים אינם ניתנים לעיקול; אך דמי מפתח עתידיים של בית עסק ניתנים לעיקול, משום שיש אפשרות טובה יותר למימושם (עיין [רע"א 134/88 חסיד לוי נ' יוסף כקשור, פ"ד מב\(4\) 198](#)).

עמדתה המקורית של מועצת ההימורים הייתה כי לעולם אין לאפשר עיקולם של כספים בעת שהם נמצאים בידי המועצה, שכן כספים אלו אינם מהווים זכות ספציפית או חוב ספציפי עד רגע חלוקתם לגופי הספורט. אין בידי לקבל עמדה זו. אמנם עד לרגע בו קובעת המועצה את חלוקת הקצבותיה לא ברור מה יהיה גודל ההקצבה לכל גוף, ומדובר רק בציפיה עתידית של הגופים; אולם מרגע בו המועצה קובעת (על פי

הקריטריונים הידועים מראש) מה יהיה סכום ההקצבות שתעביר לגוף ספורט מסוים עבור שנה מסוימת - מרגע זה כבר התגבשה לגוף זכות כספית שהיקפה קבוע, ולמועצה אין סמכות בחוק לחזור בה.

המועצה בהגיונותה הפנתה את תשומת לבו של ביהמ"ש לפסק דינו של כב' השי' עדי אזור בבימ"ש השלום בת"א (ת. א. 87664/97 המועצה להסדר ההימורים בספורט נ' אליצור נוח דוד רמלה ואח'). פסק הדין עסק בסוגיה קרובה לזו שלפנינו, והוכרע בניגוד לעמדתה של המועצה. על אף שפסק דינו של בימ"ש השלום אינו מחייב ערכאה זו, דבריו של השופט אזור שם יפים ככתבם וכלשונם גם לענייננו:

"אכן זכות זו [להקצבות כספיות מהמועצה - ש. ש. ס.] מותנית בתנאים, אולם קבוצה העומדת בתנאים זכאית לכספים ללא עוררין ואין המועצה רשאית לא לשלם כספים לקבוצה העומדת בקריטריונים מקום שיש כסף לחלוקה. לפיכך, על המועצה לרשום את העיקול בספריה ובעת שהיא באה לתשלום ממשי של כסף לאגודה עליה לבדוק בתיק האגודה אם רשומים אצלה עיקולים ולחלק את הכספים בהתאם. גם אם בין קבלת צו העיקול ובין מועד חלוקת הכספים מתגלה כי הקבוצה אינה זכאית לכסף מהמועצה - אין בדבר קושי. במקרה כזה תימסר הודעה חדשה מטעם המועצה לנושה המעקל ולבית המשפט שולח צו העיקול או לישכת הוצל"פ שולחת צו העיקול לפיה התגלה כי אין הקבוצה עומדת בתנאי מסוים, ולפיכך אין כספים לחלוקה לקבוצה".

לאור הקביעה כי אין מניעה עקרונית לעקל כספים הנמצאים בידי מועצת ההימורים, יש לקבוע אם יש מניעה כלשהי לעקל כספים המיועדים דווקא למרכז "הפועל". לא מצאתי לנכון לקבל את עמדת "הפועל" לפיה סכום הכסף הנותר בידי "הפועל" ומיועד להקמת קבוצות עתידיות כמוהו כסכום כסף המיועד לחלוקה לקבוצות קיימות, שאין לעקלו. ישנם הבדלים ניכרים ובעלי נפקות בין שני חלקי ההקצבות:

הסכום הראשון (לקבוצות עתידיות) הוא נכס בבעלות ובשליטה מלאה של "הפועל". למרכז "הפועל" יש שיקול דעת לגבי השימוש בסכום זה, הוא אינו מחויב להשתמש בסכום (או בחלק כלשהו ממנו) להקמת קבוצה חדשה מסוימת (או קבוצות חדשות בכלל). אין קבוצה חדשה שיכולה לתבוע חלק כלשהו בסכום זה.

מנגד, הסכום השני (לקבוצות קיימות) נמצא בבעלותן של הקבוצות ולדעת הכול "הפועל" משמש רק כמחזיק זמני בסכום זה, ללא יכולת לעכב אותו או לעשות בו כל שימוש אחר מלבד העברתו לקבוצות. "הפועל" לא נהנה משיקול דעת בדבר האופן בו יחולק כסף זה או בדבר השימוש שיעשה בו. הקבוצות זכאיות להסתמך על כך שסכום זה יחולק ביניהן. אמנם גודלו ואופן חלוקתו המדויקים של הסכום השני אינם ידועים לקבוצות מראש, אך הם נקבעים על פי פרמטרים אובייקטיביים שצוינו בחוק.

הטענה האחרונה שנותרה לבחינה היא טענת "הפועל" לפיה לאור כוונת המחוקק, ולאור תמיכת "הפועל" בספורט בישראל, אין לאפשר לפליישר (או לנושה אחר) לעקל ולו חלק מכספי התמיכה שמקבל "הפועל". אקדים ואומר כי טענה זו דינה להידחות: אין לטעון כי מטרת החוק היא להעניק לארגוני ספורט חסינות מעיקולים.

מקובל עליי כי "הפועל" כשמו כן הוא - פועל למען המטרה החשובה והמוצדקת של קידום הספורט בישראל, ואף עושה עבודתו נאמנה. אך אילו אסר ביהמ"ש על עיקול כספיו של גוף ציבורי רק משום שמטרותיו טובות וחשובות - כי אז היו דיני העיקולים מתייתרים ברובם. אזרחים פרטיים היו נותרים בלא סעד יעיל לגביית חובות שחבים להם גופים ציבוריים (סטטוטוריים ואחרים), שכן גופים אלו רובם ככולם הוקמו לשם הגשמת מטרה חשובה כלשהי. במצב כזה היו נמנעים עיקולים על כספי רשויות מקומיות, בתי חולים, מוזיאונים ועוד. צדק בא כוחו של פליישר כליל כאשר תיאר תוצאה זו כבלתי סבירה בעליל, ועלי להוסיף: זו תוצאה נטולת הגיון שלא בא זכרה בחוק.

טענה נוספת שראוי היה לה שתידון באריכות היא טענתו של פליישר בדבר הסכנה שבכבילת נושי "הפועל" זולתו. על פניו יש ממש בטענתו של פליישר, ולא ברור מדוע דווקא הוא נבחר ללחום את מלחמתם של כל נושי "הפועל". אולם משעה שקיבלתי את טענותיו האחרות של פליישר ככתבן וכלשונו לא ראיתי מקום לדון בחשש זה.

לסיכום

כל עוד הנחיות ועדת בן-דרור עומדות בעינן, וכל עוד לא חל שינוי בתנאים כפי שהוצגו בהליך זה (ולפיהם נותרים בידי המבקשת 7% מסכום ההקצבות), הנני רואה לדחות את טענות המבקשות בחלקן, ולקבוע כדלהלן:

(1) נושי המבקשת 7 לא יוכלו לעקל מידי המשיבות 3 - 4 כספים כלשהם זולת הסכומים שבכוונת המשיבות להעביר למבקשת 7.

(2) 85% מהכספים המועברים על פי חוק מהמשיבות 3 - 4 לידי המבקשת 7 אינם נמצאים בבעלות המבקשת 7 (אלא בבעלות קבוצות המסונפות לה), ואינם ניתנים לעיקול ע"י נושיה בשום שלב.

(3) 15% מהכספים המועברים על פי חוק מהמשיבות 3 - 4 לידי המבקשת 7 נמצאים בבעלות המבקשת 7, וניתנים לעיקול ע"י נושיה בכל שלב (כולל בהיותם בידי המשיבות 3 - 4).

(4) אין כל מניעה כי המשיב 1 יעקל מידי המשיבות 2 - 5 כספים של המבקשת 7 כנגד החוב שזו חבה לו. המשיב 1 לא יוכל לעקל מידי המשיבות 3 - 4 סכום הגדול מ- 15% מהכספים שעל משיבות אלה להעביר לידי המבקשת 7 על פי החוק.

בנסיבות העניין, לא ראיתי לפסוק הוצאות.

ניתן היום, ט"ו בשבט התשס"ב - 28 לינואר 2002, בהעדר הצדדים. המזכירות תשלח עותק לבאי כוח הצדדים.

סירוטה שרה, סגן נשיא

שופטת

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח